

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców melioracyjnych.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowienia §. 3. statutu organizacyjnego odbyła się nauka na drugim roku drugiego trzyletniego kursu praktycznego dozorców melioracyjnych w czasie od 1. grudnia 1894. do końca listopada 1895. r., a mianowicie nauka teoretyczna w czterech miesiącach zimowych od 1. grudnia 1894. po koniec marca 1895. r., praktyka zaś letnia od kwietnia do listopada 1895. r.

Kierownictwo kursu zatrzymał w dalszym ciągu starszy inżynier biura melioracyjnego Józef Jankowski, wykłady zaś teoretyczne poruczył Wydział krajowy następującym docentom.

1. Naukę języka polskiego wicesekretarzowi Wydziału krajowego Marcelemu Białobrzeskemu;

2. Naukę kaligrafii (pisma rondowego) inżynierowi adjunktowi kursu melioracyjnego Janowi Bochniakowi;

3. Naukę rachunków inżynierowi biura melior. Stanisławowi Szczepanowskiemu;

4. Naukę początkowych zasad geometrii wykresłej i rysunków geometrycznych inżynierowi adjunktowi biura melior. Dionizemu Horwarthowi;

5. Naukę botaniki (powtórzenie) profesorowi krajowej szkoły lasowej Bronisławowi Błockiemu;

6. Naukę rolnictwa profesorowi wyższej szkoły rolniczej w Dublinach Juliuszowi Olszowemu;

7. Naukę miernictwa i rysunków sytuacyjnych inżynierowi biura melioracyjnego Pawłowi Dyrdoniowi;

8. Naukę budownictwa lądowego (konstrukcyje drewniane, kamienne i żelazne, oraz fundowanie) z ćwiczeniami konstrukcyjnymi inżynierowi biura melioracyjnego Aleksandrowi Wierzbickiemu;

9. Naukę robót wodnych, regulacyi rzek i budowy mostów z ćwiczeniami konstrukcyjnymi inżynierowi biura melior. Michałowi Kornelli;

10. Naukę hydrotechniki rolniczej, tudzież rysunków i projektów melioracyjnych starszemu inżynierowi biura melior. Tadeuszowi Sikorskiemu.

Z powodu znacznej ilości godzin potrzebnych na wykłady i ćwiczenia powyżej wymienione (7 godzin dziennie bez nauki botaniki), powtórzenie botaniki odbywało się w niedzielę między godziną 8 i 10 rano.

Liczba uczniów uczęszczających na drugi rok kursu zmniejszyła się z 23 na 22, 2 uczniów zostało wykreślonych, jeden z uczniów uczęszczających na własny koszt wystąpił po pierwszym roku, 2 zaś nowych uczniów przyjęto na drugi rok kursu na podstawie złożonego egzaminu wstępnego, a mianowicie: Stanisława Skrzepińskiego, ukończonego ucznia szkoły kraj. w Jagielnicy i Jana Zaniewskiego, dozorcę przy regulacji Nowego Brnia.

Praktykę letnią odbyli uczniowie częścią przy robotach publicznych prowadzonych przez krajowe biuro melioracyjne, częścią zaś przy melioracjach prywatnych.

Alegat 1. W załączonym wykazie . . postępu uczniów za rok 1894.—1895. (II. rok, drugie 3-lecie) uwidoczniło oprócz roku urodzenia, nauk przygotowawczych i postępu w naukach teoretycznych w czasie zimowego kursu, także wyszczególnienie robót praktycznych, przy których uczniowie odbyli praktykę letnią, jakoteż postęp, pilność i zachowanie się uczniów.

Postęp przeciętny uczniów był w ogóle zadowalniającym, a mianowicie:

a) w nauce teoretycznej: u 1. ucznia celujący, u 5 uczniów bardzo dobry, u 13 uczniów dobry, u 3 uczniów dostateczny.

(Z tych ostatnich 1 uczeń został wykreślonym z kursu z przyczyny kilku niedostatecznych postępów, a 2 uczniów otrzymało zezwolenie na egzamin poprawczy w grudniu 1895. roku.)

b) w robotach praktycznych: u 4 uczniów celujący, u 12 uczniów bardzo dobry, u 4 uczniów dobry, a u 2 uczniów nie zapisano kwalifikacji, ponieważ zostali wykreślonymi z listy uczniów.

Koszta utrzymania kursu w czasie od 1. grudnia 1894. do 30. listopada 1895. przedstawiają się według zestawienia oddziału rachunkowego jak następuje:

I. Płace nauczycieli.

1. Wynagrodzenie kierownika	100 zł.	
2. „ 10 docentów	1520 „	1620 zł. — ct.

II. Koszta administracyjne.

3. Obsługa sali wykładowej	70 zł.	
4. Stempli do świadectw	4 „	74 „ — „

III. Utrzymanie uczniów.

5. Stypendya 15 uczniów w czasie 4 miesięcznej nauki zimowej	1500 zł. — ct.	
6. Zasiłki i zapomogi dla uczniów niepobierających stypendyów	250 „ — „	
7. Koszta praktyki drenarskiej uczniów	322 „ 73 „	2072 „ 73 „

IV. Potrzeby naukowe.

8. Przybory naukowe i rysunkowe	236 zł. 46 ct.	236 zł. 46 ct.
Suma wydatków		4003 zł. 19 ct.

Dochody kursu w tym samym roku wynosiły:

1. Dotacya Wysokiego Sejmu	3500 zł. — ct.	
2. Zasiłek Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa	1000 „ — „	
3. Zwrot kosztów podróży	4 „ 88 „	
Razem		4504 zł. 88 ct.

Z porównania wydatków z dochodami okazuje się dnia 1. grudnia 1895. pozostałość kasowa 501 zł. 69 ct. w. a, która obróconą będzie na zakupno środków naukowych.

Przybliżony preliminarz kosztów na rok szkolny 1895.—1896. jest następujący:

I. Płace nauczycieli.

1. Wynagrodzenie kierownika	100 zł.	
2. „ 10 docentów	1536 „	1636 zł.

II. Koszta aministracyjne.

3. Zakupno sprzętów	60 zł.	
4. Obsługa sali wykładowej	90 „	150 „

III. Utrzymanie uczniów.

5. Stypendya 15 uczniów	1500 zł.	
6. Zasiłki miesięczne dla 2 uczniów po 25 zł.	200 „	
7. Zapomogi	200 „	
8. Koszta uzupełniające praktyki drenarskiej, wy- cieczek i t. p.	300 „	2200 „

IV. Potrzeby naukowe.

9. Przybory naukowe i rysunkowe	300 zł.	
10. Zakupno przyrządów, narzędzi, wzorów, książek	214 „	514 „
Razem		4500 zł.

jak na rok szkolny 1894—1895.

W rub. I. (płace nauczycieli) preliminarzu się wydatek nieco wyższy niż w r. 1895. gdyż w myśl uchwały ankiety rybackiej zaprowadził Wydział krajowy na trzecim roku kursu dozorców naukę rybołówstwa (1 godzinę tygodniowo).

Zdając sprawę z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców melioracyjnych za rok 1894., zwróciła Komisya gospodarstwa krajowego uwagę na konieczną potrzebę pomnożenia liczby uczniów tego kursu celem umożliwienia właścicielom gruntów należytego wykonywania melioracyj prywatnych, których rozmiary z każdym rokiem się zwiększają, a po wejściu w życie ustawy o kredycie melioracyjnym jeszcze bardziej wzrosną.

Podzielając to zapatrywanie Komisji uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 15. stycznia 1895. r. następującą rezolucyę:

„Wzywa się Wydział krajowy, by poczynił u Wysokiego c. k. Rządu starania celem podwyższenia dotacyi ze Skarbu Państwa na utrzymanie krajowego kursu praktycznego dozorców melioracyjnych.“

W wykonaniu tego polecenia postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek:

1) Na otwarcie trzeciego kursu trzyletniego dozorców melioracyjnych z dniem 1. grudnia 1896. roku;

W Y

postępów uczniów krajowego kursu praktycznego dozorców

Liczba porząd.	Imię i Nazwisko	Rok urodzenia	Nauki przygotowawcze przed wstąpieniem na kurs	Nauka teoretyczna		
				Postęp przeciętny w naukach	Pilność	Zachowanie się
a) Stypendyści :						
1	Abrahamowicz Kornel	1869	1. klasa szkoły miejskiej przemysł. w Kołomyi	bardzo dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
2	Bielecki Edmund	1868	4. klasa szkoły etatowej w Dąbrowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
3	Chenik Józef	1868	4. klasa szkoły ludowej w Tarnobrzegu	bardzo dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
4	Hausner Franciszek	1875	4. klasa szkoły ludowej w Radziechowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
5	Korybutiak Eugeniusz	1873	Absol. szkoły zawod. przesu- słu drzewnego w Zakopanem	dobry	dostateczna	zupeln. odpow.
6	Kuryłowicz Kazimierz	1875	3. klasa Gimnaz. w Brze- żanach	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
7	Ledwina Antoni	1870	4. klasa szkoły ludowej we Lwowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
8	Mazur Tomasz Władysław	1861	3. klasa szkoły ludowej w Padwi	bardzo dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
9	Miksiewicz Mieczysław	1872	1. klasa Gimnaz. w Sa- noku	celujący	chwalebna	zupeln. odpow.
10	Postawa Jan	1869	3. klasa szkoły etatowej w Bieleży	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
11	Ryglewicz Karol	1869	4. klasa szkoły ludowej w Skale	bardzo dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
12	Szłęzak Józef	1872	3. klasa szkoły ludowej w Baranowie	bardzo dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
13	Sokulski Władysław	1867	3. klasa szkoły ludowej w Trześni	dostateczny	chwalebna	zupeln. odpow.
14	Uściński Stanisław	1861	1. klasa Gimn. Franc. Józefa we Lwowie	dobry	dostateczna	zupeln. odpow.
15	Wiszniewski Nicefor	1867	6. klasa szkoły Wydziałowej 8. kl. w Śniatynie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
b) Dozorcy robót :						
16	Domostawski Eustachy	1876	4. klasa Gimn. IV. we Lwowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
17	Głuszak Józef	1863	6. klasa szkoły realnej w Krakowie	dostateczny	dostateczna	zupeln. odpow.
18	Rusiński Józef	1861	1. klasa Gimn. w Brze- żanach	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
19	Zaniewski Jan	1859	5. klasa szkoły realnej w Krakowie	dostateczny	dostateczna	zupeln. odpow.
c) Pobierający zasiłki lub na własnym koszcie :						
20	Miękuszewski Stanisław	1874	4. klasa szkoły ludowej w Jaworowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
21	Skrzepiński Stanisław	1874	Kraj. niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.
22	Rondewald Roman	1871	4. klasa Gimn. Franc. Józefa we Lwowie	dobry	chwalebna	zupeln. odpow.

melioracyjnych za rok 1894—1895. II. rok, drugie 3 lecie.

Roboty praktyczne

U w a g i

Wyszególnienie robót przy których odbyto praktykę leśną	Przebieg postęp w robotach	Pilność	Zachowanie się	U w a g i
Ekspozycja Stanisławów	celujący	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były kapral przy artylerii
Regulacja N. Brnia i Bagna Stojanowskie	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były nadstrażnik skarbowy
Regulacja rzeki Białej	celujący	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były tamiarz przy robotach rządowych
Bagna Oleskie i potok Dumny	dobry	dostateczna	zupełnie odpowiednie	syn konduktora dróg krajowych
Bagna Łańcucko-Jarosławskie	dobry	dostateczna	zupełnie odpowiednie	były kapral 80. pułku
Regulacja Bugu	bardzo dobry	dostateczna	zupełnie odpowiednie	był zatrudniony przy gospodarstwie
Bagna Łańcucko-Jarosławskie	dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	starszy kanonier (szewc)
Osuszenie na pr. b. Wiaru p. Dumny i drenowanie	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były dozorca drogowy
Regulacja rzeki Białej	celujący	chwalebna	zupełnie odpowiednie	podoficer rachunkowy
Obwałowanie prawego i lewego brzegu Dunajca	celujący	chwalebna	zupełnie odpowiednie	kapral 57. pułku
Regulacja Pełtwi pod Buskiem. drenowanie Dydiatycze	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	Dozorca obwałowania Sanu
Obwałowanie Wisły i Sanu	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były pomocnik dozorecy obwałowania Wisły
Drenowanie i ekspozycja Lwów	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były dozorca drenowania — <i>postęp niedostateczny z rachunków</i>
Potok Dumny	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	był zatrudniony przy gospodarstwie
Drenowanie i Regulacja Złotej Lipy	—	—	—	<i>wykreślony z listy uczniów</i>
Obwałowanie prawego brzegu Dunajca	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	—
Obwałowanie Wisły w powiecie Wielickim	—	—	—	<i>Nie zdał egzaminu i wykreślony z listy uczniów</i>
Regulacja Bugu	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	były majster ciesielski
Regulacja N. Brnia i Przegnojówki	dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	<i>Postęp niedostateczny z rachunków, botaniki i budown. wodn.</i>
Regulacja rzeki Białej i obwałowanie lewego brzegu Dunajca	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	Uczył się sznycerstwa w szkole przem. art. we Lwowie
Regulacja potoku Dumnego i Złotej Lipy	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	praktykował przy gospodarstwie
Drenowanie i Ekspozycja Lwów	bardzo dobry	chwalebna	zupełnie odpowiednie	syn konduktora dróg krajowych

2) na powiększenie liczby stypendystów z 15 na 25, t. j. do możliwie najwyższej liczby uczniów, jaka przy obowiązującym planie nauk może z korzyścią kurs ukończyć;

3) na pokrycie większego wydatku, który przy podwyższeniu liczby stypendystów o 10 ze względu na pobierane przez każdego ucznia stypendyum w kwocie 100 zł. (po 25 zł. miesięcznie przez 4-miesięczny kurs teoretyczny zimowy) wzrośnie o 1.000 zł., w połowie przez kraj, w połowie zaś przez państwo.

W skutek tego zwiększenia liczby uczniów dotychczasowe roczne koszty utrzymania kursu w kwocie 4.500 zł. podniosłyby się na 5.500 zł., dotacya kraju z 3.000 zł. na 3.500 zł., zasiłek zaś państwowy z 1.500 na 2.000 zł. w. a.

Powyższe swe postanowienie podał Wydział krajowy odezwą z d. 27. sierpnia 1895. L. 4.023 do wiadomości c. k. Namiestnictwa z prośbą o wydanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłku na utrzymanie kursu dozorców na dalsze trzy lata 1897. do 1899. w kwocie 2.000 zł.

Odzwą z dnia 14. listopada 1895. L. 90.416 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 28. października 1895. L. 21.146 oświadczyło w zasadzie skłonność do podniesienia na lata 1897., 1898. i 1899. subwencji przyzwolonej reskryptem z d. 12. kwietnia 1893. L. 5.031 na utrzymanie kursu dozorców melior. z kwoty 1.500 zł. na kwotę 2.000 zł. i oczekuje uwiadomienia o przeprowadzeniu uchwały sejmowej zmierzającej do rozszerzenia tego kursu.

W obec tej decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa otwarcie nowego rozszerzonego kursu dozorców zależnem jest obecnie wyłącznie od woli Wysokiego Sejmu.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 10. grudnia 1895. L. 75.142 o krajowym kursie praktycznym dozorców melioracyjnych.
- II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. stycznia 1896. nowego 3-letniego kursu praktycznego dla wykształcenia dozorców melioracyjnych oraz podwyższenia liczby stypendyów dla uczniów tego kursu z 15 na 25.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem**

We Lwowie, dnia 10. grudnia 1895.

Marszałek krajowy:

Stanisław hr. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.